

וקפוח שנת שס
ר"ה רב:
[חומל] [מנחם]
וי' שס ד"ה ממקום
הק. גינת פימן
[י]:

יום לרמ"א
מדרכי [שנת רמו
יספות פרק רמו
[שנת] דף כ"ב
ב ד"ה רב]:

רת זקנים

י שא לא הניחם
ור א. אבל במרא
ז מדליקין [שנת כג
נרות תנוכה ומצוה
ג. וכל שהוא לשם
ז בו משום כיוון
מצוה:
[י] [הגדה]. אבל
להתיר הציצית
שז מתיב. הגה על
בזון לעשות להתיר
מטליה של מתיב.
יסם בכנפות. ולא
הזנין בזמן הזה
הללו לפסול
זה לא נזון
סמ"ק סימן [א] שכן
[הטעם ממדק ה"ק
מן] ופסק ב' מורי
כיוה דעה [סמן
ש]:

יבול ליקח הכנה.
יה אמה על אמה
וכלת ממנו דף מ"א
[א]. ודוקא להביא
אחר. אבל אם קרע
מג ועדיין מחובר
מוחר. [הרא"ש
ציצית] אבל אם
אחד מכנפותיה
אף אם רוצה לחזור
ז באותו טלית
דין להתיר הציצית
ז כמו באם חופר
וחר. אלא אם כן
בו ג' אצבעות
שלא נקרע. שאז
קרא חיבור. ויש
אם נקרע הטלית
ז אצבעות לשפת
ופילו היה נקרע כל
זרועה כולה. בין
בין לרחבה לב'
ז כשחזור החופר
עם ציצית חזר
ז. דהא הכנה מבגד
אבל אם נקרע חזר
יעזב אסור לחזור
עם הציצית. אבל
ה הטלית בו ציצית
ז החופר. אפילו נקרע
כשר. [כ"י ד"ה אל.
קי יוסף י' ב ד"ה
[י]:

וי' יוסף י' ב ד"ה [י]:

וכן משמע במשנה ח' פ"א דנגעים, דקשירה חשיב חוט א' לענין נגעים והלכה כהנהל קמא, ע"ש. וכן משמע בסמ"ק וזה בסעיף ד', שכתב ויוסף עליו ז' חוטין וכו', וזה אי אפשר כי אם על ידי קשירה. ואף שנקצת ספרים כתב ו' חוטין, מ"מ ברוב הספרים כתב ז' חוטין, וכן משמע בנ"י

[ד"ה נקדעה] אם כן מוכח דמוחר לקשור. והא דכתב ב"י ריש סימן י"א [ד"ה מלות] בשם הרמב"ם [פאר הדור סימן כא] יש לטוות חוט א' מקצתו חללה ומקצתו לכן וכו', היינו לכתחלה, אבל אם נפסק חוט אחד, מותר לקשורו לכתחלה. כן נראה לי: **7 ב א.** ומשמע

במסופות [מנחם מה, ג ד"ה רב] הטעם, דאסור לבטל מלות טלית זה. ונראה לי דאם רצה לעשות מהטלית בגד שלא יהיה לו ארבע כנפות, מותר ליתולן. וכן משמע בגמרא [סס] דף מ"ג [ע"א] דמוחר ליתולן אם מוכר הטלית לענו"ם כיון דלא אינו בר חיובא. ע"ש. וכמו שזאלמות פרשת שלח לך [שאלמת קטן], כשמוכר טלית לחצירו אסור ליתול הציצית, אלא אם כן רוצה לקבוע בטלית אחר, והוא הדין במזוזה כשרוצה לקבוע בפתח אחר שרי ליתול, ע"ל. אבל המוספות [סס] אוקרים במזוזה. וכתב הלבוש [סעיף 6] אם רוצה לעשות בו ציצית יומר יפוס, מותר ליתולן. ונראה לי דהוא הדין אם נפסק מהראשון אע"פ שכשרים, ראשי להמירן ולעשות בהן שלמין. וכן משמע במשנת הרא"ש כלל ז' [סימן טו]: **2 ג א** היה. מחוך דברי הכ"י [ד"ה אגל] ומשמע דעיקר הטעם משום חשיבה ולא מן העשוי, דמיד כשנחתך הכנף נפסלו הציצית, ואע"פ שזור וחפרו הוי חשיבה ולא מן העשוי. אלא דקשה, למה קיימא לן אם נקרע הטלית חוץ לג' יתפור, כמו עשייה:

(א) וליתנם (א) בטלית אחר **ב** (א) **אבל** (ב) שלא להניחם (ב) בבגד אחר **ב** לא: הגה [ב] ודוקא בטלית של (ב) בר חיובא **א** אבל מותר להצית מטלית (ב) של מתיב: **ב** [ב] **א** אינו יכול ליקח הכנף כמו שהוא עם הציציות ולתפורו בבגד אחר משום דעל כנפי בגדיהם בעינן **א** ובגד זה ג לא היה בבגד זה בשעת עשייה:

במסופות [מנחם מה, ג ד"ה רב] הטעם, דאסור לבטל מלות טלית זה. ונראה לי דאם רצה לעשות מהטלית בגד שלא יהיה לו ארבע כנפות, מותר ליתולן. וכן משמע בגמרא [סס] דף מ"ג [ע"א] דמוחר ליתולן אם מוכר הטלית לענו"ם כיון דלא אינו בר חיובא. ע"ש. וכמו שזאלמות פרשת שלח לך [שאלמת קטן], כשמוכר טלית לחצירו אסור ליתול הציצית, אלא אם כן רוצה לקבוע בטלית אחר, והוא הדין במזוזה כשרוצה לקבוע בפתח אחר שרי ליתול, ע"ל. אבל המוספות [סס] אוקרים במזוזה. וכתב הלבוש [סעיף 6] אם רוצה לעשות בו ציצית יומר יפוס, מותר ליתולן. ונראה לי דהוא הדין אם נפסק מהראשון אע"פ שכשרים, ראשי להמירן ולעשות בהן שלמין. וכן משמע במשנת הרא"ש כלל ז' [סימן טו]: **2 ג א** היה. מחוך דברי הכ"י [ד"ה אגל] ומשמע דעיקר הטעם משום חשיבה ולא מן העשוי, דמיד כשנחתך הכנף נפסלו הציצית, ואע"פ שזור וחפרו הוי חשיבה ולא מן העשוי. אלא דקשה, למה קיימא לן אם נקרע הטלית חוץ לג' יתפור, כמו עשייה:

ערך לחם למהריק"ש

טו פ"ק א בפ"ית אחר. ודוקא בטלית שהוא בר מזה. לאסוקי של מתיב:

באר היטב

טו (א) בפ"ית אחר. אפילו מטלית חדש, וכל שכן מטלית ישן שמוחר להמיר וליתנם בטלית חדש. ודוקא בשלל החוטין שלימים. [כ"י]. [נמ"א ס"ק 6]. עיין לעיל סימן י"ג ס"ק ז' מה שכתבתי בשם הט"ז. ועיין מה שכתב ה"ד אהרן [נהני"ט]: **(ב) בבגד אחר א.** כי אי א"ו אסור, שמזה טלית של מזה בנחם [ט"ז ס"ק 6]. ואם רוצה לעשות בו ציצית יומר יפוס מותר ליתולן. לטעם. והוא הדין אם נפסקו אע"פ שכשרים ע"פ דין ראשי להמירן ולעשות בהם שלימים. מ"א [ס"ק 6]. ואם רוצה לעשות מהטלית בגד שלא יהיה לו ד' כנפות, מותר ליתולן. [מ"א סס]. ולאחר שהמיר הציצית, מותר להשתמש בטלית לאחרי חשיבה, כלבד שלא יהא חשמיש מנונה. עיין לקמן סימן [כ' ס"ק ד'] [כא ס"ק 3]. ועיין עולת תמיד [ס"ק 3]: **(ג) בר חיובא.** אפילו אינו חייב אלא מדרבנן. עיין עולת תמיד ס"ק ג' שדבריו מנומנמין: **(ג*) ש' בתיב.** ולא כוונהגים במדינות הללו לפסול הציצית, דזה לא נכון. [כ"ה] [יורה דעה סימן שגא]:

שערי תשובה

טו (א) בפ"ית אחר. עיין באר היטב. וכן כתב בכרכי יוסף [אות א] בשם תשובת גדולים. דאפילו מחדש להחדש מזה, ע"ש: **(ב) בבגד אחר.** עיין באר היטב. וכתב בכרכי יוסף [אות ב] בשם חשוכת מהר"י מולכו ומהר"ם בן חביב כתי', מי שנפסק בטליתו ב' או ג' ציצית וצריך לעשות אחרים, מ"מ אם נשאר כשר אפילו אחר אין להתירו מהטלית להשליכו, שגם כזה יש משום מותר ליתולן. לטעם. והוא הדין אם נפסקו אע"פ שכשרים ע"פ דין ראשי להמירן ולעשות בהם שלימים. מ"א [ס"ק 6]. ואם רוצה לעשות מהטלית בגד שלא יהיה לו ד' כנפות, מותר ליתולן. [מ"א סס]. ולאחר שהמיר הציצית, מותר להשתמש בטלית לאחרי חשיבה, כלבד שלא יהא חשמיש מנונה. עיין לקמן סימן [כ' ס"ק ד'] [כא ס"ק 3]. ועיין עולת תמיד [ס"ק 3]: **(ג) בר חיובא.** אפילו אינו חייב אלא מדרבנן. עיין עולת תמיד ס"ק ג' שדבריו מנומנמין: **(ג*) ש' בתיב.** ולא כוונהגים במדינות הללו לפסול הציצית, דזה לא נכון. [כ"ה] [יורה דעה סימן שגא]:

ביאור הגר"א

כר. והטעם דבמקום פסידא לא אמרינן ניהא כר. והוה שכתב לעיל ובלבד כר. וכמו שכתוב בכבודות י"ח כ' רבי טרפק סבר כר רבי עקיבא סבר כר: **טו [א] ונסיח אן אבל ש"א כר.** חוספנות שכבת שם [כ.א ד"ה רב], וזה שאמרו בגמרא מבגד לבגד: **[ב] [הנה] ודוקא כר.** שם [בחוספנות]. וכמו שכתוב במנחות מ"ג א' עד שחידר ציציותיו: **[2] ונסיח כן אינו כר.** שם מ"א א' וש"ן כר. משום כר. רש"י שם [ד"ה המקום]:

לבושי שרד

כן כאלו היה מעגד אחר כמו שכתב הט"ז בס"ק ג', ופוסל אם מהאי טעמא אפילו אם נחלק הטלית לשנים ומכל חלק יש שיעור טלית, אסור להנכנס משום דציצית שכלל חלק הוויין לגבי חלק האחר כאלו היו מעגד אחר בשעת עשייה. דספירא ליה לט"ז דמה שכתב הרא"ש בשעת עשייה אין כוונתו בעת שחלה הציצית, אלא הכוונה בעת שהם הלויים ועומדים לריכים ממיד להיות בגד זה, ומיד שנקרע הוא כאלו הוא מעגד אחר, וכשחזור וחופר הוי חשיבה ולא מן העשוי של חלק הראשון, ומה שאמרה הגרי"מא שלא יבא אמה על אמה ממקום אחר, פירש ט"ז דלאו דוקא ממקום אחר, אלא אפילו מעגד זה גם כן הדין כך כיון שנקרע פסע אחת לגמרי וכאמור. היולא מהו לדינא להט"ז. דכל שנקרע לגמרי מהעגד אפילו יש בו שיעור טלית, הוי חשיבה ולא מן העשוי וכאמור, ושיעור החשיבה שישאר בהרא"ש דהוה ליה כאלו היו בגד אחר, והוי חלק הראשון דחשיבה ולא מן העשוי. אלא נענין שיאשר מחובר קצת, או מותר לחופר. ושיעור החשיבה שישאר מחובר, הוא דוקא שלשה אצבעות כמבאר בט"ז ס"ק ד'. ולפי זה הך סעיף ב' הוא מיותר לגמרי, דהא לדינא אפילו מחובר הכנף עדיין בגד זה עגלמו, אם החבור פתוח מג' אסור לחופר. ובגרי"מא לא מני ושיין, אלא לאשמועינן אפילו לחלוף דאחר דכתיב בשיעור פתוח מג'. מודה הוא אם הכנה מעגד אחר או שנתרע

טו (א) שיעור י"ב ובגד זה א' היה. דע שיש ב' חלקים נחשבה ולא מן העשוי, חלק הראשון והוא עיקר משמעות הפסוק [דברים כג יב] חשיבה, שצריך שיחוו הציצית בגד ע"י חשיבה, ולא שיקח ציצית עשירים ויתם בגד דהוי מן העשוי. חלק ה' הוא אחרים ולא מן העשוי בפסול, רוצה לומר שאע"פ שחללם בגד נחשבה דדייה, מכל מקום אם היו פסולים היו חשיבה דדייה כמאן דליחא, ואזו כשנכשרו אח"כ הוה ליה מן העשוי. וחלק זה השני יש בו מנאי דוקא אם חללה עשייתן בפסול, אבל כשחללה עשייתן כשנכשר ונפסלו וחזרו ונכשרו כשרין, אלא אם כן הפסול בגוף הציצית דאז כשנפסלו מהטעם העשייה הראשונה, והוי כאלו מעולם לא נעשה כשנכשר. וזה מוטל נמ"א סימן כ"ג [ס"ק 6], ועיין בדבריו בסמ"ק י"ג אות ד'. מה שאין כן בחלק הראשון פשוט דלא שייכו חילוקים אלו, כיון שלא עשה שום מעשה בהם. ועמה אנאך לך כלל דני סימן זה לדעת הט"ז. הנה סעיף זה מה דאמרינן פרק התכלת [מנחם מה, 6] וש"ן שלא יבא אמה אל אמה ממקום אחר וזה חללה ותולה בה. והיינו הרא"ש טעמא [הוא] בט"ז ס"ק ד', משום דעל כנפי כו' כמו שכתב המחבר, וספירא ליה להט"ז דפסול זה אינו מלך חלק השני, לומר דכיון דכנף אין בו שיעור טלית [המבואר בסמ"ק שאתרי זכ] ונחלו הציצית והוי מחובר ולא מן העשוי, דהא אינו דבר חללה ונחשבו

דמות לקשור, ואי"ה שם יטואר עוד: **ב דא**. עיין מ"א. המוספות נמנמות
 מ"א ב' ד"ה רב יע"ש, ורש"י [שם ד"ה דלמא] פירש משום ציוו מלוא
 [למלוא] והוא הדין בלילת שייך ציוו, ומ"מ מלמך שרובה נעשות ממנו
 מלמט אחר רשאי [עיין סימן כ"א סעיף ב' ג'], ורואה מטלית לעכו"ם
 איך רשאי למוכרה, אלא דרשאי לבעל ממנו כיון דלא [ליהו] [הוה] בר
 חיובא, ורע"ג החס י"ט סנה [שם מג. א], מ"מ איך רשאי למוכרה הטלית
 לעכו"ם שמע מיהו, ומדלמך [שם נגמלא] קסם עד שימיר ליתויה משמע
 אע"ג דלין מטילין נגד אחר [רשאי], וע"ז הוצא דברי השאלות והביאו
 הב"ח ג"כ [ויש הפיתון]. דלין להחיר ליתויה "כד" למוכרה הטלית לשראל
 אלא א"כ מטיל לנגד אחר, "וכד" כלומר שרובה להרסו היתויה לעמנו,
 ובלילה רבה אוח א' הגיה כדי למוכרה לעכו"ם, דאקור למכור עם ליתויה
 ודלא כמ"א, ואין נזרך [להגיה] וכמו שכתבתי, ואחי שפיר פסק מ"א.
 ובמזוזה אסור כו' כתירון השני [כג. ב ד"ה רב] המוספות שנת עיין ע"ז
 [סיק' ב ומשנתו זה שם] כוה. כתב הב"ח [שם] אפילו מחדש למדע שרי
 ורש"י שנת כ"ב ע"א ד"ה מחיין [שכתב] ממירן מישן למדע אורחא
 דמלתא נקיש יע"ש, לכאורה הונויה נרש"י שם [שכתב] ובמנחות מפרש
 טעמא דמלן דאסור, ונתקשיתי בחזושינו [נאש יוסף] בשנת שם [ד"ה רב]
 דלא מלמחי, עכשיו ראייה כי מפורש הוא, דמשי [נגמלא מנחות מה], בן דלי
 נלאי כפירוש רש"י [שם ד"ה דלמא] ליכא ציוו לטלית ואמאי לא משני מישן
 למדע מודה רב [דמתיירין] ופולגמיהו מחדש למדע, אלא שמואל גופא איך
 מחיר אלא מישן למדע. ומיהו י"ל זה לשמואל ודכ"ע כלי קופסא חייבין,
 ושמואל סובר כי כוה שרובה להלון עדיף טפי להטיל בו ליתויה, או שיהא
 נגיפו כמו שכתב המוספות מנחות שם [ד"ה רב] או אשר חסקה מלות
 עשה יחירא בלבוש ועדיף מקופסא, ורב סובר דלין לדמות זו ולהניח בה,
 אלא [לדין] [דכלי קופסא פטורין] מלן דמתיירן מנגד לנגד וקפסא מנחיס
 דלמא דווקא ברוח אחד ללבוש, ואפשר איך הכי נמי *, והבן זה. עוד
 באכר לך מטלית בר חיובא אפילו מדרבנן אין להחיר [אס איך דעמו להניח
 נגד אחר], וכן כמז אליה רבה אוח ב'. ור"ע מטלית המסויב דבר מורה
 לרבנן אי שרי להחיר, או דלמא דוקא נשיתן שוין מחיר מנגד לנגד, לא
 כהוה נווגא: **ג דא** הדיה. עיין מ"א. הנה הלעטש [סעיף ב] כמז אפילו
 אמה על אמה נמי פסול [משום] על כנפי נגדיהם, ועיין לאן קדשים מנחות
 מ"א [ע"א] נגמלא דלרש"י [שם ד"ה ממקום אחר] [פירש טעמם] על כנפי
 נגדיהם [דק"ל] אמה על אמה יש בו שיעור טלית [קטן מהמסכה כו'],
 ולימיקוי יוסף [ה"ק, ליתויה ב ד"ה ושיין] שפירש [הטעם] חששה ולא מן
 העשוי [ק"ל] אמה על אמה איך בו שיעור טלית ונב"י נארוך כמז דברי
 רש"י ור"ע [שפירשו הטעם משום] על כנפי נגדיהם, ותמה על מהר"י
 אהובי שפירש נב"י"ש חששה ולא מן העשוי, משמע דסובר עיקר [הטעם]

טו (א) וליתנהם. עיין ט"ז. הוא לשון רש"י מנחות מ"א א' ר"ה
 ושון שמביא תכלת. מחיר מבגד אחר כו' (ולא הונח לו
 דאשמעינן מחירין מבגד לבגד דאף לשמואל שם אין שייך לכאן
 לא לתעשה ולא מן העשוי המוזכר שם, ולא לעל כנפי בגדיהם
 לרש"י שם), ופירש הט"ז דתעשה ולא מן העשוי לא שייך כלל
 כוה, אבל על כנפי בגדיהם כמו שכתב המחבר בסעיף ב' (והוא
 פירוש רש"י שם ד"ה ממקום אחר) שייך קצת בזה, דאפשר דעשו
 ציצית על כנפי בגדיהם וכיון שעשה פעם אחת בכנף של בגד אחר,
 גו מפסיל לעשות בכנף בגד אחר קמ"ל דכשר. כתב הפרישה (ואת
 תו חידוש דין אה תלה חוטיין ארוכים בין שני כנפים וקשר רק ציצית
 אחד קשר עם חוליא, אע"פ שהשניה עדיין רק תחיבה בעלמא
 [דכהא] גוונא בסימן י"א סעיף י"ג כשר) *, כאן פסול הואיל וציצית
 אחד כבר נעשה בקשר וחוליא פוסל החתיכה שבכנף השני והוא
 חידוש בעיני *, והאחרונים לא הוכירו וגם הב"ח [ד"ה הלה] על הטור,
 ומש"ה השמיטו בשו"ע: **(ב) שלא**. עיין ט"ז. הנה [הא דאסור]
 להתיר שלא להניחם בכגד אחר הוא מתוספות שכתב כ"ב א' ד"ה
 רב אמר, וכתבו כן לשני חירוצים שם ומוכרח הוא מדלא אשמעינן
 רבותא דשמואל מחירין מבגד וכח החירא עדיף, גם מרסיים [הגמרא
 לשמואל] מחירין "מבגד" "לבגד" ולא אמר מחירין כמו [שם לעיל]
 בסמךן מדליקין, יע"ש, שמע מינה דשלא להניחם [על בגד אחר]
 אסור. וטעמא לרש"י מנחות מ"א ב' ד"ה דלמא, דמבזה לטלית
 [כיווי] הציצית ליכא שם דמטיל באחר [ולתוספות שם ד"ה רב]
 דמבטל טלית ממצוה כמו מזוזה מבית דאסור [ובית אין שייך בו
 ביוון] [ולרש"י י"ל במזוזה משום מויקין כתיירין השני [של תוספות]
 בשבת שם] ונפקא מינה בין הטעמים אי רוצה להניח ציצית אחרים
 בטלית זה יורה נאים, לתוספות שרי דלא נפיק הטלית ממצוה,
 ולרש"י י"ל דכיווי ציצית יש, אפ"ה שרי דאין כאן כיווי הואיל
 ומחכרין לעשות אחרים נאים יותר וכן כתב הלבוש [סעיף א] משום
 זה אלי ואנהו. ומיהו מדרבנן הט"ז מי "שמחיר" ציציתויה אה.
 והפסידים אלקרו עותם אסור דמפסיד מצוה שראוין לכגד אחר,
 ומיהו זה וכן כו' עניבה דאין ארוין לכגד אחר, ולקשור אותם
 פנים חרשות הוא שרי [עיין סימן י"ב בט"ז אות ג'], אבל הלבוש
 [שם] כתב אה רוצה לעשות נאים "ולהשליכם" זאת שרי, משמע
 דמותר לפסול אותם. שוב ראיתי באליה רבה אות א' הביא בשם
 עולת חמיר [ס"ק ב] דאסור להפסידם וכנראה מט"ז *. יראה לי הא
 דמתיירן לשמואל מבגד לבגד וכוותיה קי"ל היינו דוקא כשאין
 ציצית מצוין בעיר, הא יש ציצית מצוין אין להתיר ציצית מבגד

מחצית השקל

עכ"ל. והא מזוזה חובת הדר, ואף על פי כן כתב שנעשו הואיל ולא היה
 בדעתו להניחה בבית אחר, והוא הדין בציצית לדין דקיימא לן חובת
 גברא אסור להחיר אה אין דעתו ליתנם בטלית אחר. אף כי התוספות לא
 כתבו טעם אליביה דשמואל, מכל מקום סבירא ליה להמ"א דמהי טעמא
 שכתבו התוספות לרב לאסור בכל עניין אפילו דעתו ליתנו בטלית אחר,
 זה הטעם בעצמו אמרינן לשמואל. ובאמת שם בשבט גם לרב לא כתבו
 התוספות טעם, אבל במנחות דף מ"א ע"ב כתבו התוספות לרב וזה לשונם,
 דאין לבטל מצות הטלית, עכ"ל. ורוצה לומר ניהו דאין חיוב ליתן ציצית
 בטלית לדין דקיימא לן חובת גברא, מ"מ כיון שכבר הטיל בו ציצית
 אין ראוי לבטל מן הטלית מצות הציצית: **ג דא** [שם] כמז אפילו
 ב"ג כו'. והכי איתא החס, תנו רבנן הלוקח טלית מצויצית כו' מן הגוי מן
 התגר כשרה כו', ואע"פ שאמרו אין אדם רשאי למכור טלית מצויצית לגוי
 עד שיחיר ציצותיה, עכ"ל. והיינו טעמא דמן התגר כשרה, דבאומר שלקחה
 מן ישראל והם נעשו בהכשר נאמן, דתגר לא מרע אומנותיה ובודאי אינו
 משקר. ועל זה אמרה הכרייתא ואע"פ שאמרו אין אדם מוכר כו', וא"כ
 על כרחך משקר, זה אינו, דהזקה דלא מרע אומנותיה אלים, ואמרין
 דבאמת ישראל עשה שלא כדון ומכרה לו, וכן מבואר לקמן סימן כ' [סעיף
 ב]. ומדאמרה הכרייתא אין אדם רשאי כו' עד שיתיר ציצותיה, ולא אמרין
 עד שיתיר ציצותיה ויתנם בטלית אחר, אלא ודאי כיון דמכרה לגוי דלאו
 בר חיובא הוא, אפילו אין נתנן בטלית אחר שרי. (ולכאורה הוה מצי
 להביא ראיה ממה שמתיירם מטלית של מתים, אף דאין נתנן בטלית
 [אחר]: **וכתוב בשא"תות כו' אב"ד** התוספות אסורים במזוזה. ורוצה לומר
 דבמסכת שבת שם כתבו עוד חירוק שני לשמואל דאמר מחירין [על
 הקשויה] והא דנעשו איתו שטלל המזוזה, וזה לשונם, אי נמי מזוזה שאני
 שעשוין להציל מן המזיקים עכ"ל. [ורצונו לומר דהוה כמזיק לחברו
 בידים]. משמע דלחירוק זה אפילו היה דעתו להניחה בבית אחר אסור

בו כדי עניבה קאי, אלא אדעלמא קאי, אם יש לו חוט שהוא קצר מן
 שיעור י"ב גודלין, מותר לקשור בו חוט להאריכו על עד י"ב גודלין: וכן
 משמע במשנה ח' פרק י"א דנגעים. דשתי או ערב מטמאין בנגעים. ודוקא
 שהיה שיעור החוטיין של שתי או ערב כדי לארוג מהן בגד של ג' אצבעות
 על ג' אצבעות, ואם היו החוטיין פסוקים אין מצטרפים. ואם שוב קשרן
 על ג' אצבעות, ורבי יהודה סבירא ליה דאין מצטרפין. ופסק הר"ע
 מברטנורא ור"ה אפילו כתנא קמא, וגם הרמב"ם בחבורו [טומאה צרעה יג. ה]
 העתיק לשון התנא קמא, אלמא קשירה חשיב חיבור: ויוסף ע"ז שבע
 תוספין. ואם כן על כרחך צריך לומר דהיישנין שיקשור חוט א', ואי אמרת
 דאסור לקשור בעלמא, מהיכא תיתי ניהוש כולי האי דיטעה בזה וקח
 חוט התפירה לציצית והוא פסול, וגם יטעה דמותר לקשור: יש פשוט
 חוט או פקצותו תכלת כו'. דאין סבירא לן דבומן דהוי תכלת מצותה ליקח
 שני חוטיין תכלת שהן ד' ראשין, וכי חוטיין לבן והם ג"כ ד' ראשין. אבל
 הרמב"ם סבירא ליה דג' חוטיין היו לבן והם וי"ו ראשין, וחוט הרביעי
 היה מחצה תכלת ומחצה לבן. וכיצד היה עושה, היה לוקח חצי חוט
 דהיינו ראש א' לבן, וחצי חוט דהיינו ראש א' תכלת. וכיצד היה מחברין
 באמצע לשני חצי חוטיין הנזכר לעיל, על זה כתב שהיה טוה השני חצי
 חוטיין באמצעותן יחד. ואי אמרת דקשירה כשרה, מה היה צריך לטוותן
 יחד הוה ליה לקשרן יחד. ועל זה כתב מ"א היינו לכתחלה, רוצה לומר
 הכי דאפשר ודאי טויה עדיף מקשירה: **ג דא** [שם] כמז אפילו
 כו'. דין זה שלא ליתנם בכגד אחר אסור, נובע מדברי התוספות שבת דף
 כ"ב [ע"א רב] דפליגי רב ושמואל. רב סבירא ליה אין מחירין ציצית
 מבגד לבגד, ושמואל סבירא ליה מחירין כו' וקיימא לן בהא כשמואל.
 וכתבו התוספות לרב, אפילו סבירא ליה לרב ציצית חובת גברא ולא חובת
 טלית, מ"מ אחי שפיר מה דאמר אין מחירין, כדאשכחן במזוזה דנעשו
 אותו שטלה בכבא מצינא דף [ק"א] [כ"ב] [ע"א] אף על גב דחובת הדר

מנחות מ"א [ע"ב]:
נמוקי יוסף הלכות
י"ח [ה"ק י"א] ב ד"ה
[סק"ל]:
מנחות מ"ג
[ע"ב]:

במזוזה, דקיימא לן שנריך לנרך כשקובעה, כמו שכתוב בורה דעה
סימן רפ"ט [סעיף א], דהתם נמי קיימא לן חובת הדר הוא, דכל
ומן שאינו דר בחוכה פטור ממזוזה, וכן כתבו התוספות במזוזה
דף מ"ד [ע"א ד"ה ט"ל]. ולכן נראה לי סתמא דמילתא במזוזה

גברא, דהתם נמי למעט שאינו חייב ללבוש טלית בת ד' כנפות,
כמו שכתוב שם, אבל הנגדים המונחים ואינו לובשם, אין חייב
לעשות בהם ציצית, לאפוקי ממאן דאמר בגמרא [מנחות מ"א, א] כלי
קופסא חייבים בציצית:

ב (א) טלית מצוייצת כו'.

הא דלא נקט ציצית י"י בלא
טלית, מן העכו"ם, נראה לי דבזה
היה פסול אפילו מתגר עכו"ם,
שמוכר ציצית, כיון שעיקר ריוח שלו
לעשות ממזר ציצית, חיישין שמה
לא נתן לישראל לעשות, אלא הוא
צעלמו עשאן. ולא מהני בזה סברה

י עשאה (ציצית) [טלית*] לצורך חבריין
י (ג) אף על פי שלובשו לפעמים (ב) בחייו ב פטור:

סימן כ

דני לקחת ומכירת טלית. ובו ב' סעיפים:

א הלוקח (א) טלית (ב) מצוייצת מישראל (ב) א או
א מתגר גוי כשרה דביון דתגר הוא:

ועיין בשנת דף ק"ח [ע"ג]. מה שאין כן במזוזה, לא התייחסוהו רבנן לעקור דירתו. ואפשר דהוא הדין במזוזה, אם קבע בו מזוזה
קודם שדר בחוכה, כשנכנס לדור בחוכה, מנרך אשר קדשנו במזוזהו ולונו לדור צדיק שיש בו מזוזה. כן נראה לי: **דב פטור.** כיון שאין
עיקר עשייתה לאכסויי מחיים, הוה ליה כמות לילה שפטורה אפילו ביום, (נמוקי יוסף ה"ק ד"ה סק"ל). ואפילו להרמב"ם [ציצית ג, ז] וכן
דמחייב כמות לילה ביום, שאני הכא כיון דמכחי [דגריס כב, יג] על [ה] כמות, משמע דוקא כמות המיוחד לאדם ח', אבל זה לא מקרי
כמות כלל ופטור, (צ"י ד"ה גרסינן). וקשה דבגמרא [מנחות מ"א, א] אמרינן, דשמואל סבר ציצית חובת טלית הוא ומודה שמואל בוקן
שעשאה לכבודו, פירוש לתכריכו, שפטורה, מאי טעמא אשר חכמה צה אמר רחמנא [דגריס סג, א] והאי לאו לכסויי עבדא. ולהרב צ"י
הוה ליה למימר כמותך אמר רחמנא, והוי "פטור אפילו למאן דאמר חובת גברא הוא. לכן נראה לי, דדוקא אליבא דמאן דאמר כלי
קופסא חייבים בציצית אפילו אינו לובשה, על זה קאמר בגמרא דאם עשויה לתכריכו ואינו לובשה בחייו פטור, מאי טעמא אשר חכמה
צה וכו', אבל למאן דאמר חובת גברא הוא, דהיינו כשלובשה, א"כ אפילו עשוי לתכריכו, אם לובשה בחייו חייב, דעל כל פנים לובשה.
וכן דעת הרמב"ם, שהשמיע הא דאמרינן בתכריכו שפטור. ומיהו אפשר דלהרא"ש [ה"ק, ציצית סימן א] דסבירא ליה דכמות לילה פטורה
אפילו ביום, א"כ תכריכו פטורים אפילו לובש אותן בחייו. עיין סימן י"ח [סעיף א]. כתבו התוספות בנדה דף ס"א [ע"ג ד"ה א] מוכרי
הנגדים שלובשין הנגדים, ומכוונים להראותן לקונים פטורים. ואם לובש אותן להעביר המכס, אפשר דחייב בציצית, כמו גבי כלאים.

ועיין בורה דעה סימן ט"א [סעיף ה]:

ב א מתגר. אפילו הוא תגר בשאר סחורות, נאמן, דאם ימצא בדאי בדבר אחד, שוב לא יאמינוהו בדבר אחר. (צ"י ד"ה הלוקח).
ועיין בורה דעה סימן ק"ד סעיף ה', דגם בשאר איסורין סמכין אחר, היכא דאיכא קפידא טובא במלתא, ומכל מקום נריך
עיין, דמשמע התם דוקא בדבר דאיכא קפידא באומנותו, כגון מוריים שמערבין בו חומץ, דהוי זיוף אפילו לעכו"ם, אבל הכא, יש לחוש
שטויה שלא לשמה, ולא מרע נפשיה בזה. מדע דאטו מי שרי לקנות בשר מעכו"ם תגר, כשאומר שהיא כשרה, משום דלא מרע נפשיה.
ועיין בחולין פרק גיד הנשה [ג, א]. לכן נריך לומר דדוקא גבי טלית מקלינן, משום דאין דרך עכו"ם לעשות ציצית בגד, ולהכי נקט
טלית מצינא, אבל ציצית אסור לקנות מעכו"ם, אפילו הוא תגר. * ולהכי נקטי הגמרא [מנחות מג, א], והפוסקים טלית מצינא. והא
דמיימי הר"ן [עטרה וזה י"א, א ד"ה האן ראייה מצינא לענין מוריס, לא מיימי אלא ללמוד דסמכין בתגר אסברא דקפידא: "אמר ריבן
צע"א [בעטרה וזה] פרק ב' [לט, א] אמר רב חצי"ת אסור לשלוח על ידי עכו"ם, כי אם צ"י חותמות. ומצינו בעבור יורה דעה [רי"ש]
סימן קי"ח. וחד מינייהו חללה. ולחד פירושא דוקא חללה שדמיו יקרים, חיישין לאחלופי, אבל ציצית לצנים, לא חיישין לאחלופי כל

נרך לחם למהריק"ש

ב ש"ה א או מתגר ב"י. אף על פי שאין עסקו בטלית מצינא. וש אמריס דדוקא כשאמר שלקחם מישראל:

באר היטב

(ג) בחייו פטור. כיון שאין עיקר עשייתה לאכסויי מחיים, הוה ליה כמות
לילה, ופטורה אפילו לובשו ביום. עיין מ"א [ס"ק ב], ועולת חמד [ס"ק ג].
(דליש אומרים דלעיל [סימן יח סעיף א] דכמות לילה חייב כשלובשו
ביום, הוא הדין בזה. וא"כ לדידן יש לעשות בו ציצית ושלא לברך.
הגא"א.) כתבו תוספות בנדה דף ס"א מוכרי הנגדים שלובשין הנגדים,

ביאור הגר"א

[ג] ונתיב א ב פי ב"י. עיין מ"א [ס"ק ב] דלהרמב"ם חייב, דלא כב"י וד"ה
גריסין. וכן משמע בנמוקי יוסף י"א, כ ד"ה בוקן שכתב משום דכמות לילה כו',
כשיטת הרא"ש. וכן משמע בגמרא [מ"א, א] מירקאמר ומודה שמואל כו':

דאחר תפילת ערבית אינו מברך תהלו ביום, אלא רכלבשו מעלות השחר ספק רבי"א
רמברך, כיון דמרדנא זיה הוא. ואולי י"ל דהוי ספק ספקא. ספק כהרא"ש [ירוש הלכות
ציצית] דכמות יום חייב כלילה, וספק שמא בין השמשות יום. עיין סימן תפ"ט סעיף ח':
ב (א) (פירא סק"א) ו"ה"כ"י נקטי הגמרא והפוסקים. נפשוטו י"ל טלית
: [פירא סק"א] שכן כתב בנתיב רעה [אות א]:

בבושי שרד

יב (א) מ"א ס"ב בסותר משמע דוקא. רעה לומר בשלמה כמות לילה
לדימטע מורליחס אותן, סברה ליה להרמב"ם דאין משמעות בקרא דתלי
ביחוד רק צנת שלובש, אבל זה אימטע מכסותן, מודה רמב"ם דלשון זה מורה

בזמן שיש לזון גלות
אנין יבוא

אות י"א בנ
בעיר שלא
בציצית י"ע
שאתה מתו
דפטורה. וז
דחתיב (ג')
דווקא בלב
קופסא פטו
בתורה] צמ
קופסא,
ב (א) מ"א
פטולה
לחוד, גם
כשירה (מו
בתגר כיון
הוא, בטלו
סעיף ר' ו
שהוא תגר
בתפילין, נ
דתולין במ
לחוד לתפ
במ"א אות
ציצית פרי
במפוסקין,
זה בטוב,
דאסור למ
סובר דלתו
לתגר, שכ
שסיים והו
ומכר לו, ו
אמרינן י"ע
דכן משמ
ראמר חוכו
ציצית הוא
ואינו חייב
במזוזה כו'
כשירי בתו
א"ש. אף
רמו חקמון
כלי ציצית
כתב מ"א
יעיין בשב
לפושטו. ו
דאסור, אל
טלית שפנו
לרב יוסף נ
יומא חד:
ציצית. וא'
א"כ רדאי
ד' כנפות
דקיימא לן
לו טלית י
ריש סימן
לחוש. וא'
דמצד הדי
פושטו, א'
הציצית וז
נחית והיין
ליה למימ
אדם צריך
בכל אדם:
המזוזה ל'
שרד, לכן

שם אצמיח קרן לדוד ערכתי נר למשיתי

ספר
Grünwald, Elzezer David
קרן לדוד

שאלות ותשובות
חלק אורח חיים

זה ספר תולדות אדם הגדול בענקים ה"ה כבוד קרושת
אדמו"ר הרב הגאון הצדיק המפורסם בכל קצוי תבל
בתורתו וצדקתו פאר הדור נר ישראל אשר האיר
לארץ ולעדרים עדרי צאן קדשים לאלפים נקש"ת
מן אליעזר דוד וצללה

בן ההג המפורס' בשיט חריף עצום צ"ת מו"ה עמרם
גרינוואלד וצ"ל מקיק משארנא יע"א. שהי דומ"צ בקיק
ד' סערדאהעל ואח"כ אב"ד ור"מ בק"ק צעהלים ובקיק
ווישעווא ואח"כ בעיר ואם בישראל פקיק סאטמאר
יע"א ושם חלקת מחוקק ספון.

כולל קעיב תשובות (וסימך עקיב ענה יראת ה') אשר השיב לתלמידיו
ולכל שואל ומבקש דבר ה' זו הלכה ברורה להגידל תורה ולהאדירה.

כנה תשובות רבינו אליעזר דוד בן עזים בן יוסף ז"ל לפ"ק

יצא לאור פעם שנית בשנת תשכ"ט לפ"ק בהספות כמה
תשובות והערות על ירושלמי ועל שו"ת נודע ביהודא
מכת"ק של המחבר על ידי תלמידי ישיבה קהלת יעקב
ד'פאפא בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א

וידי דוד לכל דרכיו משכיל וה' עמו

וישם האחד אליעזר כי אלקי אני בעירי

הכתיבה נשום תולמיה, וכי דמה שהפרו חשיב גיב נעשה וצמחכית אינו מכון דודאי לרב דקיל צקובה ייא צהדלה עליה את הגפן דמהני קלילה לחודא להכשירו דקלילתו הוא עשייתו, י"ל גיב דהיי תפירתו הוא עשייתו אבל למאי דקיי"ל בשמואל כמיש התוקי שם וכמוצור ששויב ק"י תרכיו דלריך נענע, כי היכל דלא ונהני התם הקלילה להכשירו ההיך הכא התפירה וניש הוגי"ל צקי" תרכיו קק"ז דהקרת הגג חשיב מעשה ול"ה תולמיה עיי"ש אף דהתם גיב לא עשה מעשה צגוף הסכך, שאני התם דגם הפקול לא הי' צגוף הסכך ונשוייה ונהני כמש"כ הדיון שם כני"ל צקי"ד.

סימן ד

בענין לילה לאו זמן ציצית.

דא קי"ל לילה לאו זמן לילית כ"ש צונחות וי"א כנו שהוכיחו התוקי צונחות וי' ע"כ וקידושין ל"ד י"א וכן פסק הרא"ש בה' לילית והרמב"ם צ"ג ונה"ל, אלא דפליגו אי הל"י ציחוד או בלצ"ה דשיטת הרמב"ם דאפי' כקות יום כשלושבו בלילה פקור מלילית וציום אפי' כקות לילה חייב דצונן לצי"י הל"י וי"תא כנו שהוכיח הבי"ט שם ומה ששינה הרמב"ם מלשון הגמרי דונחות דקאלר גזירה נשום כקות לילה והרמב"ם נקט שגוף יתבסס זה בלילה ונ"ש עוד הוכחות והתוקי והרא"ש שם ק"ל דציחוד הל"י וי"תא דכקות הנויחד ליום חייב אפי' בלילה וכן להיפוך והצי"ו רח"י נירושלמי והי"א פלוגתתם צשויב ק"י ח"י וקיים הרמב"ם ד"ש לחוש לחינוכת שביהם ואין לצדק אלא בשנויחד ליום ולצבו ציום.

ונסתפקתי לשיטת התוקי והרא"ש דכקות הנויחד ליום חייב אפי' בלילה אם דוקא כשצבר לצבו עכ"פ פ"א ציום אז נעשה כקות הנויחד ליום אבל כ"י שלא הי' לצוס צו ציום אף דיחדו ליום אבתי לא נתחייב בלילית כשלושבו פ"א בלילה כי היבא דקיי"ל לענין תפילין צשויב ק"י וי"ד דהאונגה לאו וי"תא כרצא צקנהדרין וי"ה, או דילמא כיון שיחדו ליום נתחייב בלילית וי"ד אף שלא לצבו עדיין ציום.

והנה התוקי נקידושין וננחות שם הקשו כיון דכקות הנויחד ליום חייב אף בלילה אומ"י חשיב מעשהז"ג, ותי' כיון דאם נויחד ללילה פקור חשיב שפיר מעשהז"ג עיי"ש, אלא דדצריהם ל"ב מוכדי הא דמעשהז"ג נשים פקורות ונתפילין ילפינן לה בהקישא או מג' כתובים הצבי"א כדליתא קופ"ק דקדושין ונכ"ל לני"לך וזה דגם צבגון זה נשים פקורות דילמא דוקא מעשהז"ג דהוא דומי' דתפילין או איך דילפינן מינייהו דאיכא זמן שאינו נוהג כלל ונשאי"ב לילית דל"ה הז"ג דומי' דהנך וציותר תימה לפומ"כ התוקי צפיק דיצמות להקשות דליחייצו נשים בלילית נשום כל שישנו בלילית ששעטו יבנו צגדילים ותירלו דהקישא דתפילין לפטורי עדיף וקנוכין, ואי כינא דצמיוחד ליום חייב אף בלילה אי"ב לא דמי לתפילין ואבתי כינא דנחייבי בלילית דהא אינו קותר ההיקש דתפילין וצאמת הרין קופ"ק דקדושין שהקשה גיב קוש"י התוקי דיצמוי ותי'

צם צקיה ואוקרין ונהיז לכתוב על המטלית ולדקנו לחיב אי"ב האיך ונהני תפירה אחר כתיבת הספר כיון דצעינן שיהא ספר אי' ליצני תפירה קודם הכתיבה ולא יוציל החיצור דלח"כ נשום תולמיה, ולעני"ד לקי"מ דנהי דק"ת שאינו מחובר ע"י תפירה לכפר אי' אינו כפר לקרות צו דכתיב לקוח את ספר התורה הזה דקפר אי' אחר רחמנא ולא צ"י או ונהללמי"ס עיי"י נכות י"א וגי"עין ק"י היינו לקרות צו אבל צקעת כתיבה לא לחיבס"ה לן אם אינו ספר אי' דלענין כתיבה לא כתיב אלא כהצו לכס את השירה הזאת ולא שיהא הכתיב צקי" אחד וגם יריעה אי' נקראת גיב ספר ומקרי כתיבה צקפר, אלא דאינו יולא רק צכתיבת כה"ת דאין כותבין וגיילות וגיילות אבל וי"נו לא צעינן שיהא צקעת כתיבה ספר אחד, וספיר ונהני החיצור דלח"כ, ולא דמי לגט דצני ספר אי' ולא צ"י וכי הצ"ש צלח"ע ק"י ק"ל צשם התוקי קוטה י"ה ד"ש חילוק צין דיצוק ותפירה דקודם הכתיב לח"כ, וכן הצ"ח לחלק צשם הרמב"ם והטור לענין נזוזה עיי"ש דשאני התם דצגט כתיב וכתב לה ספר כריחות דצקעת כתיבה לא יהא אלא ק"י אחד, וכן לענין נזוזה דילפינן ננוי ונהתם צגז"ש כני"ל, וכן צמגילה קוטה דאיירי התם צונק' קוטה נמי כתיב וכתב את האלות האלה צקפר וק"ה כהצו צבי' דפי"ס פקולה עיי"ש, וכעין זה ת"י גס צמלח"כ עיי"ש, אומ"ס לענין לכתוב על המטלית ולדקנו לחיב ספיר שייך לפקול נשום תולמיה דומטלית לא וקרי ספר כשאינו כשיעור פרשה וכמיש צמלח"כ שם, אונ"ס וק"כ עוד דגם כשכפל המטלית אחר שכמה עליו כשהי' מחובר לק"ת נני' אין לו תקנה לחזור ולדקנו אלא לריך ליתן מטלית חדש נשום תולמיה לכא"ו לפומ"כ הוגי"ל צקי" תרכיו קק"ז דכשנעשה ונתחילה צהכפר ל"ה תולמיה, אי"ב הי' צזה הוי"ל להכשיר אלא דדצריו נכו"ס דכבר כ"י הוגי"ל צקי" כ"י קק"ח דכשנעשה פקול צגופו לא ונהני ונה שתחילת עשייתו הי' צכשרות והי"ה הכא דצ"י שנפל המטלית נעשה פקול צגופו וכי"ב הצ"ב צקי" תרכיו והצי"א רח"י ונהא דקיי"ל אם נפל גיפת דיו על לוח דאין תקנה לגרור הדיו ולריך לגרור כל האות אף דתחילה כתיבתו הי' צהכפר, ונראה דק"ל דהא דנומעטינן לפקול חק תוכות היינו גיב כנו דנומעטינן תולמיה דהיי"ע דחק תוכות פקול אף דגם הקיקה וקרי כתיב כמיש הוגי"ל צקי" ל"ב קק"ק כ"י וי"נו פקול נשום דלא עשה נעשה צגוף הכתב אלא הכתב נעשה ונוי"ל ע"י רש"י גי"עין כ"י כ"א, שו"ר שרנו ע"י גס צתשו' נא"י"ד קק"י ק"י ועיי"ש צקי" ק"ג שהאריך צענין זה צציחור דצרי הוגי"ל ונוי"ז צקי" כ"י לענין נקרע הכנף עם הלילית אם רשאי לחזור ולתפרו כמו שהוא, והע"י דכ"ע מודי דצנעשה ונתחילה צכשרות ל"ה תולמיה אם לא שהפקול צגופו, אולם אם י"ס חילוק צין אם הכנף הי' צצגד זה צקעת עש"י או לא זה הל"י צפלוגתה הוגי"ל ונוי"ז עיי"ש, ועיי"י וי"ש צזה צתשו' ש"ינו ונהד"ג ח"צ ק"י קק"ז לענין נזוזה ובי"ב צתשו' כ"כ חו"ד ק"י קלי"ע.

ועמ"ש צקה"ס כלל י"ז לתרין קוש"י הוגלח"היק הני"ל וי"ע לא צני צק"ת תפירה קודם

ותי כניל דבריו וכוננים הוה העלה באונת דהרהי צעין מיוחד ליום ולזבשו ציוס ומכח קושי' החוקי' הניל דלח'כ אמוחי ונקרי ונעשהז'ג עיב איש נמי תירוולו אהא דלא דרשין כל שישנו לחייב נשים צלילית אצל להתוקי' קשה ויש ליישב עפ"ד הרא"ש פי' אונור הוצא בפומי' צקי' י"ד צאי' וכיב צקי' צרכי' קס אהא דל' דרשין בכל דוכתא דכתיב בני ישראל ולא צנות ישראל דלא דרשין הכי אלא היבא דנוקתצר (וענושיכ צזה לעיל ק"ו צ' צדי' ועיין) ואיב צלילית כיון דעביב דוני' לונעשהז'ג כוונס החוקי' נהי דנעפילין לא שנוטי' לה ונינו ונקתצרה לדרוש צ"י בני ישראל לונעטי' צנוי' נשאי'כ לניד לילה זמן לילית דלא דוני' לונעשהז'ג לא נוקתצר לדרוש צנוי' ולא צנוי' וי"ל צזה דהרנוצ'ס והרא"ש דאיפלגו צבקות המיוחד ליום אי חייב צלילית כשלוצשו צלילה אזלו לשיטהייהו צהא דפלגו לענין הלית לילית צבגד אי צעי לשונה כונצור צשו"ע ק"ו י"ד דשיטה הרנוצ'ס דליצ לשונה ודייק לה ונדליטריך צונתחה מ"ג לונעט עכו"ס דפקול להליית לילית ונדכתיב צנוי' ולא עכו"ס ונכלל דליצ לשונה, ולהרא"ש ק"ל דצעי לשונה ולדידי' ל"ל דצמות לא דרשין להלכה וניעוטא דצנוי' אעכו"ס וכמיש המעדוי' צה לילית וכנוו שכתצאר צאורך צדצרינו לעיל ק"ו צ' (די' אלה) ונעטתה י"ל דלהרנוצ'ס לשיטתו דאליטריך וניעוטא דצנוי' לונעט עכו"ס איב לא אייתר צנוי' לונעט נשים עיב ל"ל דלא הלי' צנויחד ליום דלח'כ אמוחי הוי ונעשהז'ג צצריית' דקופיק דקידושין הא כקות המיוחד ליום לעולם חייב ולא הוי דוני' דתפילין וליכא למיזק מיני' לפטורי' איז דתלי' צונן לציסה וספיר הויל ונעשהז'ג כתפילין אצל להרא"ש דק"ל דצעינן תלי' לשונה ולא אליטריך קרא לונעט נכרי ספיר איבא למינור דצנויחד ליום הלי' ויילתא ונינו ספיר נשים פטורות אף דלא דוני' מונס לתפילין דמונעטינן להו וצנוי' ולא צנוי' וראיתי שבוטתי צזה צנוקלת לדצרי התוקי' ישנים ציצמות דף ד' שכתצו לתרן כן קושיית התוקי' הא דלא דרשין כל שישנו לחייב נשים צלילית ונקוס דכתיב בני ישראל עיי"ג, והתוקי' קס שלא כתצו כן אפשר ונשים דק"ל להתוקי' התם כדעת הרנוצ'ס דליצ עשיית לילית לשונה ואליטריך וניעוטא דצנוי' לונעט נכרי כרצ צונתחות מ"ג כניל.

אמנם אי כיונא דבגד חדש שלא לצשו עדיין ציוס ולצשו פעם ראשון צלילה פטור ונלית אף שיחדו ליום, איש צרווחא הא דחשיב לילית ונעשהז'ג דלפ"ז מלות עשיית לילית אינו נוהג צלילה דקרא דועשו להם לילית דקאי אחחילת חיוב עשיית הלילית אינו נוהג צלילה דצחחילת עשי' כשלוצשו פעם הא' אינו מחויב לעשות לילית צלילה וחשיב ספיר ונעשהז'ג וצאונת צבר הציא לתרן כן הרא"ש צרי' ה' לילית צשם רית דק"ל נמי דנויחד ליום חייב אף צלילה ואפ"ה חשיב ונעשהז'ג ונקוס דעכיפ כקות הנויחד ללילה פטור והוא כתי' התוקי' הניל ועוד ונקוס דעלית של יוס נמי אס נפקק צלילה לא מחייב לתקנו עד היום והרא"ש הקשה עליו דשני התירוטים קותרין אהדדי דלפי תירון א' דק"ל דכקות הנויחד ליום חייב אף צלילה, אמוחי קאמר דאס נפקק צלילה אינו מחויב לתקנו צלילה. עיי"ג, אצל לפומשיכ איש דצרי ריה

דנהי דכקות הנויחד ליום חייב אף צלילה מינו כיון דקרא דועשו להם לא וניירי צלילה דהא צגד חדש אפי' אס יחדו ליום לא נתחייב כשלוצשו צלילה ונקוסה ק"ל לריה דגס צלילית של יוס אף שכצו לצשו ציוס אס נפקק צלילה לא ונחייב עד ציוס דקרא דועשו להם לא איירי אלא ציוס, ונודוקדק צזה ונשיב הרית דכנפקק צלילה אינו מחויב לתקנו צלילה דנושמכ וזה דאס נפקק ציוס אקור ללוצשו גס צלילה ולפי הניל נכון דוקא צנפקק צלילה לא חל על צגד זה חיוב עשיית לילית ונשיב צנפקק ציוס דכצו חל על הצגד חיוב לילית כשילצשו אקור ללצשו גס צלילה צלי' לילית, ואיש קושי' הרא"ש על ריה, והוא ראי' נכונה לדצרינו דקודם שלצשו ציוס לא נתחייב צלילה ציחוד לחוד, ונהי דהרא"ש לא ק"ל כן ונדקשה על ריה, ונינו י"ל דאינו חולק עליו אלא היבא שכצו נתחייב צלילה עיי' שלצשו ציוס ונפקק צלילי' אצל צגד שלא לצשו עדיין ציוס י"ל דגס הרא"ש נודה דעיי' יחוד לחוד לא נתחייב צלילית צלילה ואיש גס להרא"ש קושי' התוקי' אמוחי חשיב ונעשהז'ג.

ובהבוי איש ונה שראיתי ונדקדקין צהא דאונרי' צצרכו י"ד צונעצצא לא אונרו פי' לילית צלילה אלא זכירת י"נוו צלצד וגס אכן ליא ל"י אלא ונקוס זכירת י"נוו, ולפי שיטת התוקי' והרא"ש דכקות הנויחד ליום חייב צלילית אף צלילה אמוחי ל"י אלא ונקוס י"נוו הרי גס מלות לילית נוהגת צלילה צבקות יוס, אוננס לפומשיכ איש דאפי' למיד דצנויחד ליום חייב אף צלילה מינו מלות ועשו להם לילית דכתיב צקרא דקאי אחחילת עשי' אינו נוהג צלילה, וניל דאפי' לאציי דק"ל צקנהדרין הזמנה מילתא הוא מינו צניד אפשר לונור דגס לאציי לא ונחייב לפומשיכ התוקי' ציצמות דף ל' דחיוב מלות עשיית לילית לא חיל אלא לאחר העטיפה דנושויה קרי שואית עיי"ג, איב כיון דאין החיוב חל אלא לאחר הלציסה לא נתחייב אלא עיי' לציסה דיוס דהוא גורם החיוב ואס לא לצשו עדיין אלא צלילה לא נתחייב כניל צק"ד.

ובהיותי צזה עלה צדעתי לייצצ עפ"ד התוקי' הניל ונה שהקשה טעורא צריה דף ל"צ עיי' צהא דנפרשין התם טעמא דמתני' דקהני שופר של ריה אין ונעצירין עליו את החחוס וכי' ונקוס דיוט עשה ולית הוא ואין עשה דוחה לית ועשה, איב לרצא צשצת דף כיה דלא ק"ל יוט עשה ולית הא"ך יפרש ק' ונח"י דריה דאמוחי ליא עדלית, והטורא קס ת"י דכלאו טעמא דעשה ולית לא דמי ונקוס דליה צעידנא אצל הציא קס צשם שצולי לקט שכתצ צשם רית אהאי דהתם דהא דליק טעמא ונקוס דליה צעידנא דצשופר דהוי עשה דרצ'ס ליצ צעידנא, ואיב קשי' ונה לרצא דליל יוט עשה ולית, אוננס נראה לייצצ עפ"י ונה שכתצו התוקי' הניל דהא דנשים פטורות ונלית ולא כל שישנו בכלאים ונקוס דהקישא עדיק ונקמוכין ואיב לניד דתפילין ונעשהז'ג ולא ידעינן פטורי' דנעשהז'ג ונהקישא דתפילין אלא מצ' או ג' כתוצ'ס כדליתא צפיק דקידושין, איהי' דנשים חייבות צלילית והנה לפ"ז כיון דעדלית ומכלאים צלילית נפקא

בעזהש"ת

ספר
הציצית

ביאורים והערות על שו"ע
הלכות ציצית

נערך בחמלת ה' עלי
יצחק מאיר סימקאוויטש
בן לאאמו"ר ר' שמואל אברהם שליט"א

שנת תש"פ
ברוקלין, ניו יארק

7 רק בגד המיועד ללבישה חייב בציצית

איך אפשר להתיר מבגד לבגד

אמנם יש להמתיק הענין לפי המבואר בפוסקים, שאף למ"ד חובת טלית בעיני כסות "אשר תכסה בה", וכל שאינו עומד לבישה אינו חייב בציצית, וכן מבואר בגמ' מנחות [דף מ"א ע"ב] דמודה שמואל בזקן שעשאה לכבודו שפטורה, יעוין מה שיבואר בזה להלן [עין ע"ו]. דכיון דלאו לאכסויי עבידא פטורה [א"י], ואדרבה אם יטיל ציצית על בגד קודם שייחדה ללבושו יש לדון בו משום תעשה ולא מן העשוי, יעוין בפרי מגדים [סי' י"ח סק"א] שנסתפק בעשה ציצית על כסות לילה בשעת פטור ואח"כ נמלך וייחדה לכסות יום, אי פסול מדין תעשה ולא מן העשוי, הואיל ובעת שעשאן היתה פטורה, או דילמא כיון דלאו מחוסר מעשה לא הוה תעשה ולא מן העשוי, ולכאורה הוא הדין בכל בגד שעדיין אינו מיועד ללבישה.

ולכן אלו שקונים טלית בת ד' כנפות בלי ציצית, באמת מוחלט אצלם שלא ללבושו הבגד עד שיטילו עליהם ציצית, נמצא דכל זמן שאינן עוסקים בהטלת ציצית, אין כאן חשש ביטול מצוה, דעדיין לא קרינן בבגד זה "אשר תכסה בה". [אמנם יעוין לעיל [עין כ"ה] מה שנתבאר, שאם הבגד מיועד ללבישה אף אם אינו לובש בפועל, אין בזה משום תעשה ולא מן העשוי, מ"מ יש לומר שאכתי אינו מחויב בציצית] [רמ"ח].

ב'. בגמ' מנחות [דף מ"א ע"ב], איתמר, רב אמר → אין מתירין מבגד לבגד, ושמואל אמר מתירין מבגד לבגד, ובתוס' שם [ד"ה וכן כתבו, דאפי' למ"ד חובת גברא, סבר רב דאין לבטל מצות הטלית, כדאשכחן במזוזה בסוף השואל [נ"מ דף ק"ג ע"א] שנענש אותו שנטל המזוזה, ואע"ג דחובת הדר היא, ושמואל דאמר מתירין, אע"ג דקסבר חובת טלית היא, דהא שמואל מחייב לעיל כלי קופסא, כיון דאין לו אלא כדי טלית אחת, טוב שיתן באותה שהוא חפץ להתעטף בה, ולא דמי למזוזה.

וצריך ביאור סברת התוס', דלכן מותר להתיר הציצית ולבטל המצוה מבגד שחייב בציצית, כדי שיוכל להטיל על בגד שחפץ להתעטף בו, דהלא לשמואל דציצית חובת מנא, לכאורה אין שום עדיפות במה שהוא מתעטף בה או לא, שאין כאן רק מחייב אחד במה שיש לו בבעלותו בגד של ד' כנפות, ומה בין זה לזה. ובפרי מגדים לעיל סי' ט"ו [נ"א סק"ג] כתב ב' סברות למה טלית זה שרוצה להלוך בה עדיף טפי להטיל בה ציצית, א' שתהא המצוה בגופו, ב' "אשר תכסה" מצות עשה יתירא בלובש ועדיף מקופסא, ואפילו למ"ד כלי קופסא חייבים בציצית, יש חיוב יתר במה שלבוש.

רמז. יבואר להלן [עין ע"ו] דעת המגן אברהם, דלמ"ד חובת גברא יתכן דאפשר להתחייב גם אם הבגד אינו מיועד ללבישה, בשעה שלובש הבגד, אבל למ"ד חובת מנא מפורש שאם אינו מיועד ללבישה אינו כלום להתחייב בעודן בקופסא.

רמז. בפרי מגדים כאן [מסנ"ז סק"א] כתב, הנה בהעלאה והצעה יש דיעות [מג"ה סי' י"ח סק"ג] דכתיב "לא תלבש" סמוך ל"גדילים", מה כלאים דווקא בלבישה אף ציצית דווקא בבישה, וזה טעם מ"ד כלי קופסא פטורים, וביבמות [דף ד' ע"ג] דסתם בגדיהם צמר ופשתים ואמר רחמנא תכלת, דילמא כלי קופסא, אלמא כלי קופסא פשוט לתלמודא דפטורין מציצית, ומשמע בכוננתו שהוכיח מאיסור כלאים בציצית, דקיום המצוה רק בלבישה כמ"ד חובת גברא, וצ"ע דהרי אפילו למ"ד כלי קופסא חייבים בציצית, בעיני בגד המיועד ללבישה, ואם אסור ללבוש משום כלאים, פטור מציצית.

שבמרדכי המב
דמותר ללבוש
הוא אנוס, אינו
בלי ציצית בש
המבואר במגן
מדרבנן לכתחי
לאונס.

אמנם יתכן לנ
מטלית

שאותה הוא ד
חפץ ללבוש הו
מצוה מטלית ו
למ"ד חובת טו
בה", וכל שא
בציצית, אע"פ
אשר פירשו בז
מנא, יש חיוב
דאחר שמסיר
טלית הראשו
בידים, וצריך ל
ציצית. אך גם
עצם הלבישה
חיוב, הרי מות
כל שמוחלט א
ומטילו על הט
גם בכי האי ג
דעדיין חשיב
אפשר לבר חי
הציצית מוחל
סבר דחשיב ב

פטור נשים

ג'. במנחת חי
דנשים וע

רנג. ואין זה אוק
חפץ ללבוש, הר

לפטור כסות המיוחד ללילה, הוי הפסק בין
יום ליום, וצריך לחזור ולברך. ומבואר שאף
שהיה עושה מצוה כל הזמן, מ"מ ענין
הברכה שייך ביותר על מה שגורם המצוה,
ועל דרך זו יש לומר שמברכים על העיטוף
הגורם המצוה בעודן בקופסא].
L

→ **ד ביטול מצוה בידיים כשמשאיר הבגד בלי
ציצית**

**מיהו אכתי יש לדקדק איך מותר לבטל
מצוה בידיים, שהרי עכשיו שוהה
תחת ידו טלית בלי ציצית, ואפי' אם נימא
שיש עדיפות לטלית שלובש, הרי מכלל
ביטול עשה של הראשונה לא יצא, וקיום
מצוה של השניה אינו משלים ביטול מצוה
של הראשונה. ועוד יש לעיין איך הותר לו
לקנות טלית אחרת ולגרום בזה ביטול
מצוה[ריא]. ואין ליישב דצריך להפקיר טלית
הראשונה, דכל כי האי הו"ל לפרש, והדברים
סתומים בשיטת שמואל דמתירין מבגד
לבגד[ריב]. והיה אפשר לומר ע"פ שיטת הרי"י**

רמט. יעוין במנחת חינוך [מנחת ש"י, ז'] שכתב כן, דאף למ"ד חובת מנא יתכן לברך בבוקר בשעת לבישה על
מצות ציצית או על עשיית ציצית, רק ברכת להתעטף לא שייך.

רנ. וכן מתפרשים מקראי קודש "למען תזכרו ועשייתם את כל מצותי", הרי דטעם מצות ציצית שיזכור ענין
המצוה בשעה שלובש, ומדחזינן דלא חייבה תורה אלא בבגדים שלובש, הרי דהמצוה תלויה בלבישה, אלא
דלמ"ד חובת מנא הרהיבה התורה החיוב שאף בשעה שאינו לובש חייב להיות על הבגד, אמנם גדר המצוה
מכח מה שהוא לובש בגד זה לכסותו.

רנא. בעמק ברכה הל' ציצית [סק"ט] עמד זה, והקשה, נהי דטוב ליתן הציצית בהטלית שמתעטף בה, זהו רק
לכתחילה, אבל כאן שהציצית כבר קשורים בהבגד האחר איך מותר להתירם מהבגד ולינתם בבגד אחר, הא
בעת שמתירם הרי הוא מבטל באותו זמן מצות ציצית לגמרי משני הבגדים. הנה מה שכתב דבאותו זמן יש
ביטול מצוה לשני בגדים, יעוין מה שנתבאר לעיל [עין ע"ד], דכשמתעסק בתחילה בעשיית ציצית לא חשיב
ביטול עשה, נמצא דליכא ביטול מצוה לבגד השני, מיהו אכתי צ"ב עצם ההיתר לבטל מצוה מטלית הראשונה,
כדי לקיים אחרת.

רנב. בעמק ברכה שם כתב, שאין לתרץ דמיירי שמפקיר הטלית על אותו זמן דנפטר מציצית, דא"כ מאי טעמא
דרב דאמר אין מתירין כיון דנפטר מהציצית. אך יש לדון בזה, שהרי מבואר בתוס' דדומה למזוזה, שאין
להוריד מפתח ביתו אף דהוי חובת הדר, אלמא שגם באופן שהבית פטור לגמרי ממזוזה, כל שלא נשתנה
כלום מעצם הבית ועומד לדור שם, אין ליטול המצוה משם, א"כ הוא הדין בטלית, כל שעומד ללבישה, אף
שמפקירם יתכן בשיטת רב שאין להתיר מבגד לבגד, ובטליות של מתים יתכן שאף לרב מותר להתירם, כמו
שמותר להתיר אף באופן שלא יתנו בבגד אחר, משום שאינו עומד ללבישה, אלא ללבישת בר פטורא.

**והנה הבה"ג פסק כמ"ד ציצית חובת גברא
והוכיח כן ממה שמפורש בתוספתא
דברכות [פ"ו ה"ט] דמברכים "להתעטף
בציצית", וכן הובא בתוס' שבת [דף כ"ה ע"ג
ד"ה מדין]. היינו דדייק מנוסח הברכה להתעטף
בציצית, שהמצוה בעטיפה, ולכאורה תיפוק
ליה מעצם הענין שמברכים בשעת הלבישה,
ומשמע מזה דגם למ"ד חובת מנא יש
עדיפות של חיוב בשעת לבישה, וכמבואר
מתוס' דראוי להתיר מבגד לבגד שילבש, לכן
דייקו מלשון "להתעטף", ואין מברכים "על
מצות ציצית" שהמצוה היא ע"י העיטוף
דוקא, והיינו כמ"ד חובת גברא, דלמ"ד חובת
מנא, היה ראוי לברך בכללות על קיום מצות
ציצית[רימט]. ואכן הבעל העיטור יישב דאף
לשון להתעטף שייך גם למ"ד חובת טלית,
כיון דמצותה בעיטוף[ריט]. [זכר לדבר, מבואר
בבית יוסף [סוף ס"ו מ'] שגם למ"ד כסות יום
חייבת בציצית אף בלילה, ניתן לומר שמברך
אדם בבוקר על טלית שהיה לבוש בלילה,
כיון דלילה לאו זמן ציצית היא, שהרי גורם**

שבמרדכי המבוארת לעיל סי' י"ג [ענין ז], דמותר ללבוש בגד של ד' כנפות, ואח"כ אם הוא אנוס, אינו עובר, ולכן מותר ללבוש בגד בלי ציצית בשבת, אך אכתי יש לעיין לפי המבואר במגן אברהם שם [סק"מ] דאסור מדרבנן לכתחילה ללבוש ולהכניס עצמו לאנוס.

אמנם יתכן לבאר, דמאחר שמסיר הציצית מטלית זו כדי ליתנן על טלית אחרת שאותה הוא חפץ להתעטף בה, ושוב אינו חפץ ללבוש הראשונה, ממילא ליכא ביטול מצוה מטלית הראשונה, כפי המבואר שאף למ"ד חובת טלית בעינן כסות "אשר תכסה בה", וכל שאינו עומד לבישה אינו חייב בציצית, אע"פ שאפשר ללבושהו^{יג}. וכפי אשר פירשו בדעת התוס', שאף למ"ד חובת מנא, יש חיוב נוסף מחמת הלבישה, פשוט דאחר שמסיר הציצית, אסור לו ללבוש עוד טלית הראשונה, כדי שלא לבטל מצוה בידים, וצריך להעדיף אותה הטלית שיש לה ציצית. אך גם אם נימא דלמ"ד חובת מנא, עצם הלבישה לא מעלה ולא מוריד לענין חיוב, הרי מותר להתיר מבגד זה לבגד אחר, כל שמוחלט אצלו שלא ללבוש עוד בגד זה. ומטילו על הטלית שחפץ להתעטף בה. ולרב גם בכי האי גוונא אין להחיר מבגד לבגד. דעדיין חשיב ביטול מצוה, כיון שעדיין אפשר לבר חיובא ללבושו, ורק משום שמסיר הציצית מוחלט הדבר שלא ללבושו עוד, לכן סבר דחשיב ביטול מצוה וכזיון למצוה.

פטר נשים ממצות ציצית אם הוי חובת טלית

ג'. במנחת חינוך [ג' ע"א] ז"ן כתב לדון בהא דנשים ועבדים פטורים ממצות ציצית

דהוי מצות עשה שהזמן גרמא כי לילה לאו זמן ציצית, והביא מדברי הריטב"א [קדושין דף כ"ט ע"ב] שהקשה קושית הראשונים למה לי קרא למפטר נשים שאינן מחויבות למול את בנם, הא הוי מצות עשה שהזמן גרמא, כיון שאינו נוהג בלילות, וכתב דהא דנשים פטורות ממצות עשה שהזמן גרמא, היינו דוקא במצוה שבגוף, אבל במצוה שאינה בגופו, נשים ג"כ חייבות, והיינו טעמא דהתורה הוצרכה למעט נשים מחיוב למול את בניהן, כיון דמילה אינה במצוה שבגופו, ולאור זה כתב לדבר פשוט, דלמאן דסבירא ליה דציצית חובת טלית וכלי קופסא חייבים בציצית, אף דבלילה פטור או כסות לילה פטור, מ"מ לא מיקרי מצות עשה שהזמן גרמא לענין לפטור הנשים, דלא הוי מצוה שבגוף רק להטיל ציצית בבגד, א"כ נשים חייבות ג"כ.

ובגמ' מנחות [דף מ"ג ע"ב], רב יהודה רמי תכילתא לפרזומא דאינשי ביתיה ומברך כל צפרא להתעטף בציצית, מדרמי קסבר מצות עשה שלא הזמן גרמא הוא, אמאי מברך כל צפרא וצפרא, ולפי מה שהביא מהריטב"א הקשה המנחת חינוך, דילמא באמת סבירא ליה לרב יהודה דבלילה פטור והוי לה מצות עשה שהזמן גרמא, והא דרמי תכלתא לבגד אשתו דרב יהודה סבירא ליה כשמואל רביה [ס"ג דף מ"א ע"ב] דציצית חובת טלית, אם כן נשים חייבות אף דהוי ליה מצות עשה שהזמן גרמא, כיון דלא הוי מצוה שבגופה. ומתריך דמאן דסובר דציצית חובת טלית הויא לה עשייתה גמר מצותה, ומברך בשעת עשייתה לעשות ציצית, אבל הברכה שבשעת לבישה, כיון דאין מצוה בלבישה כלל, דמקיים המצוה בשלימות אם

רג. ואין זה אוקימתא בעלמא כמו דנימא שצריך להפקיר, אלא בכל גוונא דמתירין מבגד לבגד משום שאותו חפץ ללבוש, הרי מוחלט אצלו שלא ללבוש עוד הישנה.

מיתתו הלא למח
דאף בגדים שמ
חייבים בציצית, י
קאמר דמ"מ פט
אשר תכסה בה.

והנה זה היה פל
ד' כנפות ד
לכסות שולחן פ
העומד להתכסות
תכריכין ס"ד דג
קביעות שם בגד
קופסא החייבים
קמ"ל דלא חשיב
וכך מפורש בפר
טליתות הראויין ל
ומונחת בקופסא
ועומדת היא להת
קרינא ביה, ע"כ.
ד"אשר תכסה
לכבודו, כבר היו
העומד להתכסות

וכתב בנמוקי יו
מקו. ואע
בחיינו כיון שאין
מחיים, הוי ליה כ
ביום. והנה עיקר
לכאורה איירי כי
מתפרש הלשון
מציצית, היינו ז
פטורה, כיון שאי
גוונא שאינו מיוע
לדעת שמואל. ו
יוסף דאף אם לו

רנד. בחזון איש וסי'
יום ביום דוקא, אולכ

זו למצות ציצית אף אם חובת טלית הוא,
שהרי החיוב אינו מכח הבגד, כמו מצות
מילה שמצות הבן היא, וא"כ מה לי מצוה
שבגופו או לא, סוף סוף מצות עשה שהזמן
גרמא הוא. אמנם במנחת חינוך נקט שיש
כאן סברא בכל מצוה שאינה בגופו דליכא
פטור דזמן גרמא, וכן נקט המנחת חינוך
לענין שביתת בהמתו [מנוה קי"ג, ג'], דלפי
הריטב"א, נשים נצטוו עליה, דפטור דזמן
גרמא נאמר רק במצוה שבגופו.

ובעיקר הנהגת המנחת חינוך לדבר פשוט
דלמ"ד חובת גברא, חשיבא מצות
ציצית מצוה שבגופו, היה אפשר לדקדק, נהי
דליכא חיובא בעודן בקופסא עד שלובש את
הבגד, אמנם אחר שלובש את הבגד, לכאורה
גדר המצוה שיהיו ציצית עשויים על ד' כנפות
הבגד, ולמה חשיבא מצוה שבגופו, האם
מזוה שחובת הדר היא חשיבא מצוה
שבגופו. ומבואר כמו שנתבאר לעיל [עין ע"ד]
דלמ"ד ציצית חובת גברא המחייב למצוה
הוא מה שלובש בגד של ד' כנפות, ומקיים
מצותה בזה שלבש בטלית מצויצת, ולכן
דין אותה כמצוה שבגופו לפטור נשים
משום שהזמן גרמא.

הם בקופסא, לא שייכא ברכת להתעטף,
ומדרב יהודה היה מברך בכל צפרא
להתעטף, מוכח דסבר טלית חובת גברא,
ולכן הוכיחו מדהטיל ציצית על בגדי נשים,
דקסבר לילה זמן ציצית.

גדר מצוה שאינו בגופו לענין זמן גרמא

אמנם בעיקר פירוש דברי הריטב"א, כן כתב
הרמב"ן בקידושין שם דאיצטריך
למעט נשים מחיוב מילה, סד"א כי פטרי
נשים ממצות עשה שהזמן גרמא הני מילי
בשאר מצות המתקיימות בגופיהו, כגון
תפילין, אבל מצות מילה שהמצוה מתקיימת
בגוף הבן והיא לא שייכא ביה, אימא
תתחייב, קמ"ל. ונקטו האחרונים בפירוש
הדברים, יעוין בקהלות יעקב עמ"ס קידושין
[סי' ל"ג], דענין חיוב האב למול את בנו הוא
שאחריות מצות הבן מוטלת על האב, והגורם
לחיוב האב הוא חיובא של הבן, ואע"פ שהבן
קטן ואינו בחיוב מצות, החפצא דבן הוא
המחוייב במילה, ואחריות קיום המצוה בו
מוטלת על האב, וענין הזמן המיוחד למילה
דוקא ביום הוא לתא דבן שיסוד קיומה
וכשרותה דוקא ביום, ולא שייך כלל למי
שמחויב למולו. ולפי זה לא שייך כלל סברא

ענין ע"ו

פטור ציצית בבגדי תכריכין

כמה תלוי אם ציצית חובת גברא
או חובת מנא

← **סעיף ב'**. עשה טלית לצורך תכריכין, אף על
פי שלובשו לפעמים בחייו, פטור.

בגמ' מנחות [דף מ"ט ע"ב], אמר רב טובי בר
קיסנא אמר שמואל כלי קופסא חייבין
בציצית, ומודה שמואל בזקן שעשאה לכבודו
שפטורה, מאי טעמא, "אשר תכסה בה" אמר

רחמנא, האי לאו לאיכסויי עבידא. מבואר
דשיטת שמואל כמ"ד ציצית חובת מנא,
וקמ"ל דמ"מ תכריכין פטורין מן הציצית,
והנה בעיקר השיכות בדין תכריכין שנעשה
לכבוד המת לשיטת שמואל דכלי קופסא
חייבים בציצית, היה נראה דלמ"ד חובת
גברא, אין צורך לומר דין התכריכין, שהרי
אין הדרך ללבוש תכריכין רק למת, ואחר

הוא, וצות לצוה הזמן שיש ליכא זינוך דלפי דזמן

שוט: גצות, נהי, את אורה נפנות האם מצוה [ע"ד] מצוה גקיים ולכן נשים

גבואר מנא, גיצית, נעשה גופסא חובת שהרי ואחר

מיתתו הלא למתים חפשי, אבל אם אמרינן דאף בגדים שמקופלים ומונחים בקופסא חייבים בציצית, יש לדון בדין התכריכין, ובוה קאמר דמ"מ פטור כיון דלא הוי בכלל בגד אשר תכסה בה.

אזלינן בתר עיקר שימוש, ודומה לכסות לילה דפטורה אפילו ביום. אך אם המימרא גופא קאי כשלובשה, לא שייך הלשון "מודה שמואל", שהרי אף למ"ד חובת גברא צריך לומר אם חייב או פטור מציצית. L

והנה זה היה פשוט דלאו כל בגד שיש לה ד' כנפות חייבת בציצית, ובגד המיוחד לכסות שולחן פטור מציצית, דבעינן בגד העומד להתכסות בן אדם דוקא, אלא לענין תכריכין ס"ד דגם זה חשיב כיסוי לענין קביעות שם בגד של כיסוי להיותן בכלל כלי קופסא החייבים בציצית [למ"ד חובת מנא]. קמ"ל דלא חשיב בכלל "אשר תכסה בה". וכך מפורש בפרש"י שפירש כלי קופסא, טליתות הראויין לציצית אף על פי שמקופלת ומונחת בקופסא חייבת בציצית, דהואיל ועומדת היא להתכסות בה "אשר תכסה בה" קרינא ביה, ע"כ. הרי דטרם הביאו הלימוד ד"אשר תכסה בה" למעט זקן שעשאה לכבודו, כבר היה ידוע דבעינן דוקא בגד העומד להתכסות בו.

כתב בנמוקי יוסף [י"א ע"ג מדפי סרי"ף ד"ה ניקן]. ואע"פ שלובש אותה לפעמים בחייו כיון שאין עיקר עשייתה לאיכסויי מחיים, הוי ליה ככסות לילה שפטורה אפילו ביום. והנה עיקר מימרא דרב טובי בר קיסנא לכאורה איירי כשאינו לובשה כלל, דבכך מתפרש הלשון מודה שמואל שפטורה מציצית, היינו דלמ"ד חובת גברא ודאי פטורה, כיון שאינו לובשה, וקמ"ל דבכהאי גוונא שאינו מיועד לכיסוי בחייו פטורה אף לדעת שמואל. אמנם בזה הוסיף הנמוקי יוסף דאף אם לובש אותה לפעמים בחייו, **ב'.** הנה בנמוקי יוסף השווה דין התכריכין לכסות לילה, דכשם שכסות לילה פטורה מציצית אפילו כשלובשה ביום הכי נמי כשלובש תכריכין בחייו, אמנם בדין זה אם כסות לילה חייבת או פטורה מציצית נחלקו הראשונים, ודעת הרמב"ם דביום לעולם חייבים בציצית אף בכסות לילה, כמבואר לעיל סי' י"ח (ויד), וא"כ לפי דרכו לא מצינו ענין זה דהלובש בזמן חיוב יהא פטור מציצית מכיון שמיוחד לכסות בזמן פטור, אולם על זה כתב בבית יוסף, דאפילו להרמב"ם שמחייב ציצית לכל כסות שלובש ביום, ואע"פ שהוא מיוחד ללילה, שאני הכא דכיון דכתיב "על ארבע כנפות כסותך", משמע דוקא כסות המיוחד לאדם חי, יצא זה שאינו מיוחד לכסות אדם חי דהוה ליה כאילו אינו כסות כלל ופטור.

ביאור דברי הבית יוסף, דהגם שנחלקו הרמב"ם והרא"ש בדין כסות לילה אם חייבת או פטורה מציצית, לא נחלקו בעצם היסוד דרק בגד המיוחד ללבישה חייב בציצית, ולא נחלקו אלא בעיקר הלימוד ד"וראיתם אותו" פרט לכסות לילה, דשיטת הרמב"ם [פ"ג ה"ו] דנתמעט זמן לילה, ולפי הרא"ש ההולך בשיטת ר"ת הרי נתמעט בוה כסות לילה, ובנמוקי יוסף רק הוכיח מדין

ונד. בחזון איש [ס"ג נ"ג] כתב דבדעת הרמב"ם אינו מפורש אם כסות לילה חייבת, דאפשר דבעינן כסות יום ביום דוקא, אולם הטור נקט שיש שיטה דכסות לילה חייבת.

כסות לילה, דאף למ"ד ציצית חובת גברא, שאין עצם הלבישה מחייב אלא יש תנאי שיהא בגד של כסותו דוקא, מדאיכא תנאי בחיוב של ציצית שיהא כסות שלובש באיזה זמן, רק דלהרמב"ם ליכא חסרון בלילה כי אם בזמן הלבישה, ד"וראיתם אותו" הוי דין רק בזמן קיום המצוה ואין שום חסרון בלילה מצד שם כסות, אבל אה"נ באופן שאין על הבגד שם כסותו, הרי מה שלובשו לפי שעה אינו מחייבו בציצית. ולכן יש לומר דלכו"ע כיון דלא הוי כסות המיוחד לאדם חי הוי ליה כאילו אינו כסות כלל ופטור [ריה].

אך יש לעיין בשיטת הרמב"ם מדוע השמיט פטור תכריכין, ולכאורה משמע מזה דלפי דרכו דכסות לילה חייבת, הוא הדין תכריכין חייב, אמנם יש לבאר כיון דהרמב"ם פסק כמ"ד חובת גברא, ובגמ' איירי בתכריכין למ"ד חובת מנא בשעה שאינו לובשה, והגם שנוגע דין זה למ"ד חובת גברא בשעה שלובשה, דמ"מ פטור כיון שאינו בגד המיוחד לכסותו, מ"מ בגמ' הרי לא איירי מזה, ואין דרכו של הרמב"ם לפסוק דינים שלא נזכרו בסוגיות הש"ס. L

חיוב ציצית בשלובשה בחייו

ג' אמנם במגן אברהם [פק"ג] השיג על דברי הבית יוסף וכתב, דבגמרא אמרינן

דשמואל סבר ציצית חובת טלית הוא, ומודה שמואל בזקן שעשאה לכבודו, פירוש לתכריכיו שפטור, מאי טעמא "אשר תכסה בה" אמר רחמנא והא לאו לכסויי עבידא, ולהרב בית יוסף הו"ל למימד "כסותך" אמר רחמנא, והוי פטור אפילו למ"ד חובת גברא הוא, לכן נראה לי, דדוקא אליבא דמ"ד כלי קופסא חייבים בציצית, על זה קאמר בגמ' דאם עשוי לתכריכין ואינו לובשה בחייו פטור, אבל למ"ד חובת גברא הוא, דהיינו כשלובשה, והלבישה מחייבת אותו בציצית, א"כ אפילו עשוי לתכריכין, אם לובשה בחייו חייב, דעכ"פ לובשה. וכן דעת הרמב"ם שהשמיט דין התכריכין שפטור. ומיהו אפשר דלהרא"ש דס"ל דכסות לילה פטורה אפילו ביום, א"כ תכריכין פטורים אפילו לובש אותן בחייו [ריט].

ומבואר בדבריו [וכן בביאור הגר"א נקט כוותיה], שיש סברא לחייב למ"ד ציצית חובת גברא, דכל שלובש הבגד של ד' כנפות יש בעצם הלבישה כדי לחייבו בציצית, ואין להתחשב כלל על מה הכסות מיוחדת. אך מסיק דיתכן דאפי' למ"ד חובת גברא, הרי לפי הרא"ש דכסות לילה פטורה לעולם הוא הדין תכריכין, אך להרמב"ם דכסות לילה חייבת, הוא הדין בגדי תכריכין

ונה. בבית יוסף נקט לפי שיטת הרמב"ם לימוד אחר, דכתיב על ארבע כנפות "כסותך", ולכן בעינן בגד של אדם חי, ואפשר דלאו דוקא ואפשר ללמוד כן מ"אשר תכסה בה", ואולי נקט דלמ"ד ציצית חובת גברא בעינן כסותך כדי ללמד עצם הדין שאינו חייב אלא בזמן שמתכסה בבגד, ולכן נקט לשון הקרא דמינה חזינן דבעינן כסות של הלובש.

רנו. הנה מצינו לעיל סי' י"ד בשיטת הרא"ש, שאפשר לברך בטלית שאולה, הגם שאינו כסותך, מ"מ למ"ד ציצית חובת גברא, יש מצוה קיומית בשעה שלובש בגד של ד' כנפות, שהלבישה עצמה מהווה חפצא של קיום מצות ציצית, ובעלות הוי רק תנאי בחיוב. ולכאורה היה מקום לדון ולומר שהוא הדין בלובש כסות שאינו מיוחד ללבישת אדם חי, נהי שאינו מחויב בדבר, יש כאן קיום מצוה, ויכול לברך. אמנם מבואר בפוסקים בשיטת הרא"ש דכסות לילה מופקעת לגמרי מקיום מצוה, ואינו מברך כשלובשה ביום, והוא הדין בתכריכין כשלובשה בחייו, אינו מברך לדעת הרא"ש.

חייבים, למ' השמיט הרמנו

השובש

יש לדון בני דבר זה

ללבישה, דגם

ששובש עכשי

מהו כסות זה

סק"ט] דנו ש.

שנעשה לכי

העשוי, כיון ע

שאינ בו ד'

לכיסוי אדם נ

ככיסוי המחוי

ס"ד דגם כיס

אחר דילפינן

לא חשיב הבו

וענין זה מוכ

פטורה

ששובש זמן ו

מיועד לכסות

חייב בציצית,

גברא או חוג

הביאו דין כנ

שמהות הכסו

בעיקר המחלו

רנו. בפרי מגדים

בקופסא פטור, ו

בזה דלכאורה ל

לעשות ציצית ל

ציצית חובת טל

המחייבת אותו נ

מ"ט ע"כ ד"ה רנ

בציצית, יש מחיי

נפק"מ בהא שיע

מצוה, ולכן גם כ

ודה
י"ש
סה
רא,
מר
רא
בלי
נמי
זיוו
ינו
י"ת,
זיוו
"ם
שר
לו
תן

י"ט
ד'
ד'
זו
ת
ת
ה
ם
ין

ל
ז
ז
ר
ל
ו
ז
ו

חייבים, למ"ד ציצית חובת גברא, ולכן השמיט הרמב"ם דין הפטור [ר"ז].

ד' הלבוש בגד שאינו מיוחד לכפות

ויש לדון בסברת המגן אברהם, דלכאורה דבר זה יסוד מוסד דבעינן בגד המיוחד ללבישה, דגם למ"ד חובת גברא, לא סגי בזה שלובש עכשיו הבגד, אלא בעינן גם לקבוע מהו כסות זה, ובפוסקים [פרי מגדים סי' י"ח ס"א סק"א] דנו שאם הטיל הציצית עוד קודם שנעשה לכיסוי הוי בכלל תעשה ולא מן העשוי, כיון שפטור לגמרי מציצית, הוי כבגד שאין בו ד' כנפות, ואי אפשר להתייחס לכיסוי אדם מת שאין בו שום הנאת לבישה ככיסוי המחויב במצות ציצית, ונהי דבגמ' ס"ד דגם כיסוי של כבוד חשיב כיסוי, מ"מ אחר דילפינן דלא חשיב כיסוי, הרי באמת לא חשיב הבגד מיועד לכיסוי.

וענין זה מוכח מעצם הנידון אם כסות לילה פטורה ביום, הגם דעכשיו בשעה שלובש זמן חיוב הוא, ומוכח דבגד שאינו מיועד לכסות, אע"פ שלפעמים לובשו, אינו חייב בציצית, ואין זה תלוי אם ציצית חובת גברא או חובת מנא. וכמו שנתבאר דלא הביאו דין כסות יום אלא לראיה בעלמא שמהות הכסות קובעת החיוב, ואינו תלוי בעיקר המחלוקת בדין כסות יום וכסות לילה,

שהוא מחלוקת בפירוש הדרשא ד"וראיתם אותו", אם ממעט לילה או כסות לילה.

ועיקר דבריו צריכים ביאור, דאפילו אם נימא בדעת הרמב"ם דלא בעינן כלל כסות המיוחדת ללבישה כדי לחייב בציצית, אמנם בשיטת הרא"ש עכ"פ מוכרח כן, שהרי פטור כסות לילה אף ביום, ואם נימא דהכל תלוי בעצם הלבישה, ולא איכפת לן על מה מיוחד הבגד, מה שייך לפטור ביום משום שמיוחד ללבוש בלילה, ובהכרח דיש תנאי במחייב של לבישה שיהא בגד המיוחד לכך, ובגד של ארבע כנפות המיוחד לכסות שולחן אינו חייב בציצית, ומריש דברי המגן אברהם משמע דרצה לחייב ציצית על תכריכין כשלובשו בחייו, אף לפי שיטת הרא"ש, רק לבסוף מסיק "מיהו אפשר" דלרא"ש פטור.

ד' כסות לילה שלובש רק לפעמים ביום - למה → גרועה מבגד המיועד ללבוש רק לפעמים

אמנם יש לבאר סברא לחייב בגדי תכריכין בציצית, דאפילו אם נניח דין זה דלכו"ע בעינן בגד העומד ללבוש, מ"מ מי שיש לו בגד המיועד ללבוש רק לפעמים נדירים, פשוט דהוי בכלל כסותו, והוי בכלל כסות הראויה להתחייב בציצית בשעה שלובש, והנה לענין כסות לילה מבואר לעיל סי' י"ח בדעת הרא"ש, שאפילו אם לובשה

רזו. בפרי מגדים כתב, דאף למ"ד ציצית חובת מנא, יש חיוב בתכריכין מחמת הלבישה, רק דמודה דבעודן בקופסא פטור, וא"כ אף באופן שאינו מיוחד ללבישת אדם חי, נעשה מחויב מכח הלבישה. אמנם יש לעיין בזה דלכאורה ליכא שני מחייבים למצות ציצית, ולמ"ד טלית חובת מנא וכלי קופסא חייבים, גדר המצוה לעשות ציצית לכל בגד של ד' כנפות המיוחד ללבישה שיש לו, וכמבואר בגמ' מנחות (דף מ"ג ט"ז) דלמ"ד ציצית חובת טלית צריך לברך על עשיית הציצית, דהוי גמר המצוה, ולמה נימא שגם לבישה היא סיבה המחייבת אותו להטיל ציצית, אולם בפרי מגדים לעיל סי' ט"ו (פ"א סק"ב) מבאר כן בסברת התוס' מנחות (דף מ"ה ע"ג ד"כ כ"ג) ד"אשר תכסה" מצות עשה יתירא בלבוש ועדיף מקופסא, ואפילו למ"ד כלי קופסא חייבים בציצית, יש מחייב "מחמת הלבישה", והנפק"מ אם יש לו חוטי ציצית רק לבגד אחד דאיתו שלובש עדיף. עוד נפק"מ בהא שיש חיוב מחמת הלבישה, לפי המבואר לעיל סי' י"ד שיטת הרא"ש, דבעצם הלבישה יש מעשה מצוה, ולכן גם כשאינו בעלים מקיים מצות ציצית, ויכול לברך על טלית שאולה.

קצת ביום פטורה מציצית, ובאמת צריך ביאור למה פטורה מן הציצית, מאחר שלובשה לפעמים ביום, תיפוק ליה דהוי גם כסות יום ייח. ולכאורה צריך לומר הגדר בזה, דמאחר דכיסוי זה בעיקרו כסות לילה הפטורה מציצית, מה שלובשו לפעמים ביום אינו משנה קביעות הבגד, ועדיין חשיב כסות לילה הפטורה מציצית, דמה שהוא כסות לילה אינה עושה אותו כבגד הפטור מציצית בלבד, אלא שהוא בגדר פוטר מחיוב ציצית, שכיון דלילה הוי זמן הפטור, הרי זה קובע דהוי בגד של פטור.

אולם יש לדון אם יש לו בגד המיוחד לכסות ביום לפעמים, אך ברוב פעמים משתמש בבגד זה לענין אחר לגמרי כגון לכסות שולחן, אולי לא חשיב בגד של פטור, ולא גרע מבגד שמתכסה בו ביום רק לפעמים רחוקות, ואינו עושה שימוש אחר, דחייב בציצית. ומעתה לגבי תכריכין דלפעמים לובשו בחייו, הרי יש לדון שאם היה זה בגד המיועד ללבוש רק פעמים אחדות, היה חייב בציצית, הן למ"ד דהוי חובת מנא, וכלי קופסא חייבים, היה חייב להניח מיד, והן למ"ד חובת גברא היה חייב בשעת לבישה, הוא הדין שיש לומר כשבגד זה מיוחד ללבישה לאחר מיתה, אכתי יש לחייבו מחמת מה שלובשו לפעמים בחייו, ובזה נשא ונתן אף לדעת הרא"ש, דאולי אינו דומה תכריכין לכסות לילה דהוי בגדר כסות הפטור מציצית, ובזה מסיק דאפשר דלהרא"ש דומה הכל לכסות לילה, דשם הבגד נקבע לפי עיקרו, ומה שהוא לבוש המיוחד לאחר מיתה, פוטר בגד זה מציצית אע"פ שלפעמים לובשה בחייו, דילפינן

רנח. יעוין שם סי' י"ח [ענין ע"ג] מה שנתבאר בזה בחזון איש [סי' ג' ל"ה].

מ"אשר תכסה בה", דהוי בגדר בגד הפטור מציצית.

אך לפי שיטת הרמב"ם המחייב בכסות לילה, משום דדרשא ד"וראיתם אותו" קאי על זמן לילה, לא מצינו ענין כלבישה הפוטר, נמצא שאין בכלל הא דמיועד לאחר מיתה כדי לפטרו, דעדיין לא יצא מכלל בגד. רק להרא"ש שמצינו כן שפוטר כסות לילה, אע"פ שלובשו גם בבוקר, אפשר ללמוד מזה לשאר הפטורים מציצית דפוטר אף לבישת ארעי המחייבת, דבתר עיקר בגד אזלינן.

ולאור ביאור זה בדעת המגן אברהם יש לומר, שלא כתב לחייב תכריכין בציצית [להרמב"ם, ולרא"ש לפי צד אחד], אלא בבגד שמיועד ללבוש לפעמים בחייו, אבל בגד שאינו מיועד כלל לכסות בחייו, רק באקראי בעלמא לבש הבגד בחייו, אין צריך לחוש לחיוב ציצית, דלא נעשה לבגד החייב בציצית אלא אם עומד ללבישה עכ"פ לפעמים. L

בגדים שציקרם לשימושים אחרים אך לפעמים לובשם להנאתו

ד'. בבית יוסף לעיל סי' י' כתב לדון בכמה בגדים של ד' כנפות שהעם הקילו ולא הטילו ציצית עליהם, והעלה להקל, משום שהבאת הסודרים ההם הוא להשתמש בהם לכמה דברים, לצרור בהם מעות, להביא בהם פירות, לקנח הזיעה, לחגור בהם כשעושים שום עבודת משא, לקנח בהם את הידים, לתפוש הידים בו, ויעו"ש שמשמע שגם בשעה שאינו משתמש לתפוש הידים בו וכדומה רק לובשו להנאתו, מ"מ פטור מן הציצית, כיון דעיקר השימוש בסודר אינו לכסותו.

21

ועל דרך זו כתו מלבושים

בצורה של ד' להטיל בהם ציצ אלא הבא להגין ולכן גלימא שא מפני הכבוד, אג כיון שתחילת עי חשיב כסות ופכ

והנה לשיטת ה בגד המי מיועד לשימושי מבואר הפטור

טע

סעיף ב'. אין

כוכו

בדרך, ויהרגנו. מצויצת לעובד לפי שעה, דליני [דף מ"ג ע"א], < מצויצת לעובד מאי טעמא, הנ משום זונה, די וסבורה ישרא משום לא תתד זונה עובדת כ עובד כוכבים נתנה לי ואתי שמא יתלוה ע

ועל דרך זו כתב הבית יוסף שם לענין כמה מלבושים הפתוחים מלמעלה למטה בצורה של ד' כנפות, שהטעם שלא נהגו להטיל בהם ציצית משום דלא מיקרי כסות אלא הבא להגין על האדם מפני החום והקור. ולכן גלימא שאין לובשין אותה להגן אלא מפני הכבוד, אע"פ שלפעמים נהנה מחומה, כיון שתחילת עשייתה אינו להתחמם בה לא חשיב כסות ופטור.

והנה לשיטת הבית יוסף דנקט לכו"ע דבעינן בגד המיוחד לכסות, וכל שבעיקרו מיועד לשימושים אחרים פטור מן הציצית, מכואר הפטור בכל גוונא. אמנם לשיטת

המגן אברהם, יש לחלק בזה, שאם באותה שעה גופא שלובש הבגד משתמש בו לדברים אחרים, כגון שלבשו לכבוד, או שלובש הסודר עבור הראש, להתעטף מפני הקור או לעשות צל מפני החמה, אזי פטור, הגם שלבשו עתה גם להנאתו, בטר עיקר שימושו אזלינן. אמנם באופן שלפעמים לובשו כולו להנאתו, רק שברוב פעמים משתמש בהם לענינים אחרים, לצרור מעות, או מפני הכבוד, עדיין חייב בציצית, מחמת הלבישה להנאתו, ודומה ללובש תכריכין בחייו, אך בשיטת הרא"ש יש להסתפק אם דומה לכסות לילה דפטור.

סימן כ'

ענין ע"ז

איסור מכירת טלית מצוייצת לעכו"ם

טעמי איסור מכירה

סעיף ב'. אין מוכרין טלית מצוייצת לעובד כוכבים, שמא יתלווה עם ישראל בדרך, ויהרגנו. אפילו למשכן ולהפקיד טלית מצוייצת לעובד כוכבים, אסור אלא א"כ הוא לפי שעה, דליכא למיחש להא. בגמ' מנחות [דף מ"ג ע"ב]. אין אדם רשאי למכור טלית מצוייצת לעובד כוכבים עד שיתיר ציציותיה, מאי טעמא, הכא תרגימו משום זונה. פרש"י משום זונה, דילמא הוא ליה זונה ישראלית וסבורה ישראל הוא ותבעל ליה ותעבור משום לא תתחתן במ, לישנא אחרינא, משום זונה עובדת כוכבים, דלמא יהיב לה ההוא עובד כוכבים באתננה, ואמרה כי ישראל נתנה לי ואתי למחשדיה. רב יהודה אמר שמא יתלווה עמו בדרך ויהרג. פרש"י שמא

יתלווה ישראל עם העובד כוכבים זה וסבור ישראל הוא, דהא יש לו ציצית ויהרגנו.

איסורי זנות אישראלית עם ישראל וגי

והנה מה שכתב רש"י דתעבור משום לא תתחתן במ, צ"ע מגמ' ע"ז [דף ל"ו ע"ב], שמבואר דהאיסור הוא רק דרך חתנות ולא דרך זנות, ולכאורה עיקר החשש הוא לגזירת ב"ד של שם, ראה בפרי מגדים [א"ב סק"ג] שכתב כן, דליכא לאו דלא תתחתן במ אלא דרך חיתון, ויש לעיין בשיטת רש"י בזה.

ומה שזונה ישראלית סוברת דאדם זה ישראל הוא ותבעל לו, באמת הרי בישראל עוברת בלאו דקדשה, שהרי במפקרת לזנות יש לאו, כמבואר ברמב"ם